

Udgaar i Allinge-Sandvig,
Tejn, Olsker, Rutsker, Rø,
Klemensker og Hasle

Ansvarhavende Udgiver:
Otto Gornitzka, Telef. 74
Gornitzka's Tryk, Allinge

Nr. 500 Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. Forretningsann. 8 - Fredag den 24. September Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. 1937

Hvor kommer Zigeunerne fra?

— 0 —

Rundt om i alle Europas Lande findes Zigeunere. Ganske vist er der Lande (f. Eks. Danmark), hvor Indvandringsbestemmelserne er saa strenge, og hvor hele den sociale Politik er lagt saaledes an, at de oprindeige indvandrede Zigeunere efterhaanden opsuges i den øvrige Befolkning. Men alligevel regner man med, at der endnu i Europa lever mellem 1 og 1½ Million egentlige Zigeunere. De allerfleste af dem findes i det sydøstlige Europa, i Balkanlandene, Ungarn, Polen, Rusland, men ogsaa en Del i England, hvorimod Antallet er forholdsvis ringe i Frankrig og Tyskland og de nordiske Lande.

I Virkeligheden er der over det Folk i høj Grad noget gaadefuldt: et vandrende Nomadefolk midt i de højt udviklede Kulturlande. I de fleste af de nævnte Lande vandrer jo nemlig den Dag i Dag Zigeunerne fra Sted til Sted med deres Telte eller deres Vogne, som de har gjort i Aarhundreder. De er vandrende Kedelflikkere, Bjørnetrækkere, Sandsigersker, de tigger og stjæler, som de altid har gjort.

Hvor stammer Zigeunerne fra? Det kan ikke nytte at spørge Zigeunerne selv. Det er nemlig ogsaa en af Mærkværdighederne ved disse Folk, at de ikke gemmer paa historiske Traditioner af nogen Art. De har aldrig haft noget i Retning af et Præsteskab, der kunde bevare de historiske Overleveringer. Det er derfor ikke mærkeligt, at man i Tidens Løb har dannet sig de mærkeligste Meninger om Zigeunerens Oprindelse.

Det har tidligere været en almindelig Opfattelse, at disse forholdsvis mørke Folk oprindeligt stammede fra Ægypten. Saavel en spansk som en russisk Legende fortæller derom. Ifølge den russiske Overlevering omkom i sin Tid, da Faraos forfulgte Jøderne, hele den ægyptiske Hær i det røde Hav undtagen to, nemlig en ung Knøs og en ung Pige, og fra dem nedstammede saa Zigeunerne. Saa sent som i 1912 vilde en udmærket Zigeunerkenner og Zigeunermissionær, Reinhardt Urban, bevise, at Zigeunerne er det Folk, der omtales i Bibelen (Esekiel 30,23): „Og jeg vil sprede Ægypterne blandt Folkene, og jeg vil strø dem ud i Landene.“ Han støtter sig blandt andet paa, at Zigeunerne selv har kaldt sig Ægyptere, men den virkelige Sammenhæng er vistnok, at da Zigeunerne første Gang viste sig i Europa, tog de den religiøst stærkt vakte Befolkning ved Næsen ved med gøgleagtig Snuhed at fortælle at de var ægyptiske Pilgrimme,

der rejste rundt for at gøre Bod. I nogle af de nordiske Lande kaldte man dem „Tatere“, velsagtes fordi man antog dem for Efterkommere af de frygtede Tatarhorder. Andre har anset dem for at være Jøder. Denne Teori kan forklares ved, at Jøderne jo ogsaa er spredt ud over Jorden, og at man ogsaa af og til hos enkelte Zigeunere kan finde en vis Lighed med Jøderne.

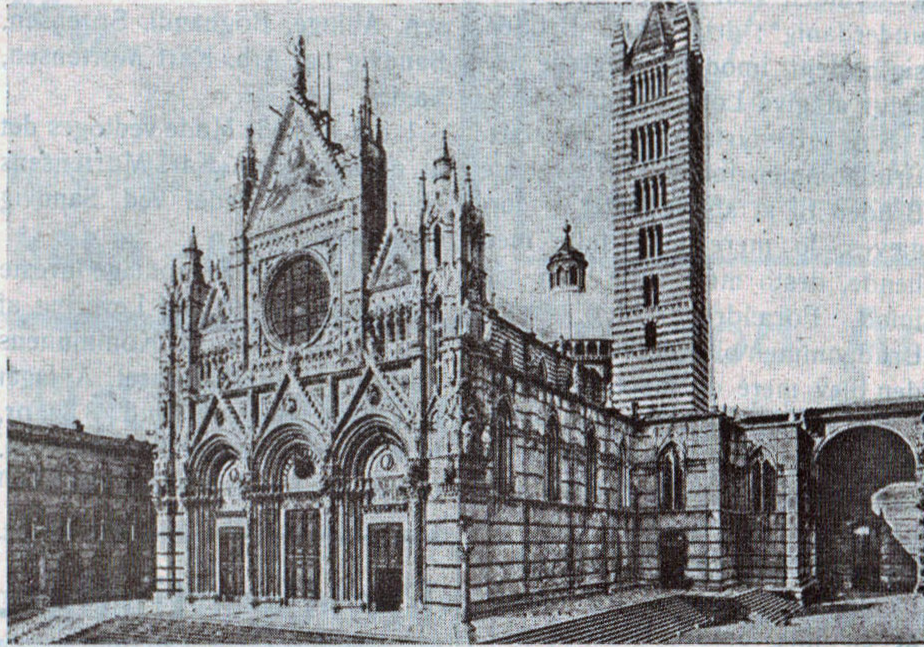
Alle disse Teorier hvilede nu paa et meget løst Grundlag. Et fastere Holdepunkt har man i deres ejendommelige Sprog. Det første Forsøg paa at bestemme Zigeunerens Herkomst ved Hjælp af deres Sprog blev gjort allerede i det 17. Aarhundrede af en tysk Professor. Det mislykkedes, men et halvt Aarhundrede senere blev den rigtige Sammenhæng ret tilfældigt opdaget. I 1763 fremkom i „Wiener Anzeigen“ en Notits, der gik ud paa, at en protestantisk Teologistudent ved Navn Stefan Valgi havde stiftet Bekendtskab med tre indiske Studenter i Leyden, og under Omgangen med dem havde gjort den mærkelige Opdagelse, at det Sprog, hans Hjemegns Zigeunere i Ungarn talte, havde en Mængde Ord til fælles med Indiernes Sprog. Han havde endda en hel lille Taleøvelse med over 1000 Ord, og det viste sig, at Zigeunere kunde forstaa det allermeste.

For saa vidt var nu Gaaden om Zigeunerens Herkomst løst: Zigeunerens Sprog er et indisk Sprog og er beslægtet med det urgamle Sanskrift. Adskillige Videnskabsmænd har siden — helt op til vore Dage — forsøgt at fastslaa, fra hvilken Del af Indien de stammer, og hvilken Stamme, de er nærmest beslægtet med. Men det har det vist sig umuligt at fastslaa med Sikkerhed. Dels har Adskillelsen været saa langvarig, at det ikke mere lader sig gøre at paapege Slægtskab med en bestemt nu eksisterende indisk Dialekt, og dels bærer Zigeunersproget Præg af at være et Blandingssprog der kan minde om adskillige indiske Dialekter.

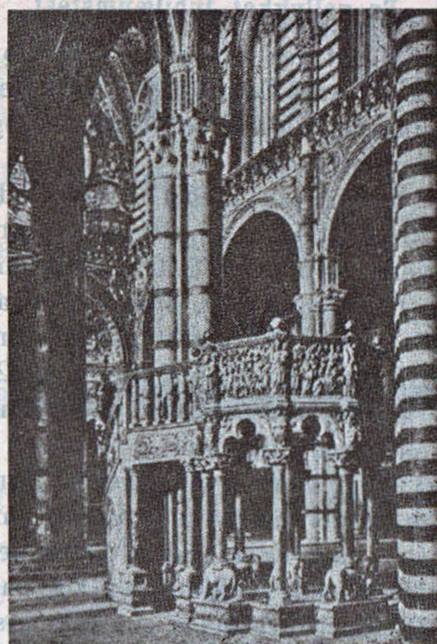
Hvornaar forlod da Zigeunerne deres indiske Hjemstavn?

Da deres Ordbøjninger svarer til middelalderlige indiske Dialekter, er det sandsynligt, at deres Udvandring har fundet Sted i det 9., 10. og 11. Aarhundrede e. Kr. Det kan ogsaa stemme med de Tidspunkter, da de dukkede op i Europa. Men det udelukker ikke at store Zigeunerskarer allerede tidligere har forladt Indien. Der findes endda et historisk Dokument om en saadan Vandring. Den persiske Digter Firdusi fortæller om Perserkongen Bahram (430-443), at han lod indkalde 10,000 Luri (d. v. s. Musikanter), fra Indien.

Fra Artikelserien „Paa Fodtur gennem Europa“.

Sienas pragtfulde Domkirke.

Sienas Domkirkes Indre.

En af Sienas gamle Byporte.

Han gav dem Okser, Kvæg og Æsler for at gøre dem til Bønder, men de fortærede Okserne og Kvæget og spredtes derefter som Ulve og Hunde rundt om i Verden.

Og siden da har de vandret: Nordvestindien, Lilleasien, Sydeuropa og videre og videre mellem Kulturfolkene, fra Land til Land, fra Sted til Sted, evige Vandrerne. Ejendommeligt nok er det lettere at bestemme, hvor de har været, end paa hvilken Tid de har været. Deres Sprog bærer nemlig Præg af alle de Lande, de har været i, og for enhver Zigeunerstammes Vedkommende kan en omhyggelig Undersøgelse af, hvilke „Laaneord“ der findes i Sproget, nøje fastslaa, hvilken Vej Stammen har vandret. Har Stammen opholdt sig særlig lang Tid i et enkelt Land, vil det vise sig ved, at der findes særlig mange „Laaneord“ fra dette Lands Sprog.

— Det er især fra det 14. og 15. Aarhundrede, at vi har Beretninger om deres Opdukken i Europa: 1332 paa Kreta, 1346 paa Korfu. I 1340 skænkede en Albanerfyrste nogle Zigeunerfamilier til et Kloster ved Karpaterne. I Aarene 1400 til 1420 dukker de op baade i Ungarn, Schweits og Tyskland. Den første Trup, der

naaede til Hansestæderne ved Østersøen var paa over 300 Medlemmer og gjorde et overordentligt stærkt Indtryk paa Befolkningen. Omkring Aar 1450 havde Zigeunerbølgen bredt sig over hele Europa. De fandtes da i Italien, de var gaaet over Pyrenæerne og havde i Spanien truffet sammen med deres Stammefrænder, der nogle Aarhundreder i Forvejen var kommet vandrende fra Lilleasien gennem Ægypten og Nordafrika.

Beretningerne om Zigeunerne fra den Tid lyder ganske, som de kunde have været skrevet om Zigeunerne i Dag — hvor da Landenes Love gør det muligt for dem at udfolde sig frit.

I Sommeren 1422 kom saaledes f. Eks. en Zigeuner-„Hertug“ Andreas i Spidsen for en Skare paa ca. 100 Mand og lejrede sig foran Bolognas Byport. En samtidig Historieskriver giver følgende Skildring af Zigeunerne:

„Da gik mange Folk, selv de mest agtede, ud til Hertugens Kone for at lade sig spaa, og selv om meget gik i Opfyldelse, og nogle fik deres Skæbne at vide, saa vendte dog ingen tilbage uden at være berøvet enten deres Pengepung eller et eller andet Klædningsstykke. Zigeunerkvinderne gennemstrefede i Flokke paa seks

til otte Byen, viste deres Kunster i Borgernes Huse og stjal alt, hvad de kunde faa fat paa. Andre kom ind i Boderne som for at købe, men i Virkeligheden kun for at stjæle. Til sidst blev det saa slemt, at det blev offentligt bekendtgjort, at den, der indlod sig med disse Fremmede, vilde blive idømt en Bøde paa 50 Lire. Iøvrigt er disse Vagabonder de fineste Tyve i Verden. Da der ikke var mere at stjæle, drog de videre til Rom. Endvidere er der at bemærke, at de havde den mest raa og uopdragne Yngel, der tænkes kan. De var magre, sorte og aad som Svin. Kvinderne havde blot et Stykke Tøj hængende løst om sig over Særken og bar Ørenringe med mange Prydelser. En af dem fødte et Barn paa Markedspladsen, men var allerede efter tre Dages Forløb igen undervejs sammen med de andre Kvinder.“

— Som før bemærket forstod Zigeunerne i Begyndelsen at opvække mange Menneskers Medlidenhed, idet de udgav sig for Pilgrimme, der rejste rundt for at gøre Bod. Adskillige Fyrster lod sig endda bevæge til at give dem „Fribreve“, saa de uantastet kunde drage om og slaa sig ned, hvor de vilde. Men det varede ikke længe, inden Stemningen vendte sig. For at de ikke skulde blive en ren Landeplage, var det nødvendigt at gribe til strenge Forholdsregler, og Zigeunerne har mange Gange Tiderne igennem været udsat for de haardeste og mest ubarmhjertige Forfølgelser. Men de har staaet det hele igennem, og hvor de paa nogen Maade kan faa Lov til det, lever de endnu helst den Dag i Dag deres Liv paa akkurat den samme Maade, som der fortælles om i Beretningerne om deres første Tilsynekomst her i Europa. J. P.

Smaat og stort.

— 0 —

En lille Gnist kan tænde an en mægtig Skov- og Hedebrand, som ingen Magt kan tæmme, og i et flygtigt Øjeblik man ofte tankeløst begik, hvad aldrig man kan glemme.

En lille Smule Slangegift, som drypper i en aaben Rift, kan dræbe selv en Kæmpe; men blot et Ord i Hjertets Dyb kan saare mer end Slangekryb og volde mer Ulempe.

En lille yndig Sommerregn, som falder paa den tørre Egn, kan fylde Lo og Lade; men tænk hvor tidt et venligt Ord med Kærlighedens Kraft ombord gør Tusind Hjerter glade.

Det stærke Lys, som skinner ud, kan slukkes i et Stjernesud; men lad os aldrig glemme, at i et eneste Minut kan hele Livet være slutt, og hvor har vi saa hjemme.

*Magasin
du Nord*

**Nu - naar
Konfirmationen
nærmer sig...**

vil man naturligvis tænke over, hvor man med størst Fordel kan købe Tøjet til Pigen ell. Drengen, der skal konfirmeres.

De skulde se vort Udvalg, inden De bestemmer Dem for Køb. De vil indrømme, at det er det helt rigtige — og saa er Priserne smaa!

Eksempelvis skal nævnes:

Hvide Kjoler fra 12.50

Fikse, uldne
Andendagskjoler - 16.85

Moderne Frakker
og Ulstre 28.50 - 36.00

Chameuse Undertøj, Strømper, Handsker, Tørklæder — kort sagt alt, hvad den vordende Konfirmand kan ønske sig, finder De hos os i et stort og smukt Udvalg.

Til Drengen har vi:

Habitter og Frakker
i stort Udvalg

Hvide Skjorter 4.85
med fast og løs Flip

Silkeslips 1.45 - 0.95
sorte og kulerte

Undertøj, Sokker, Huer og Hatte.

Gaa derfor til

Fritz Reusch

Havnegade - Allinge

— der faar De de gode og moderne Varer til den fordelagtigste Pris.

Leverandør til Vare- og Landbrugs-Lotteriet

Skak.

„Allinge-Sandvig Skakforening“ afholder Generalforsamling Mandag den 27. ds. Kl. 8 paa Hotel „Allinge“ i Havestuen. Dagsorden efter Lovene. Nye Medlemmer optages. Undervisning gratis.

Bestyrelsen.

Der findes endnu **LØVER**
og mange andre smukke Dyr i
ZOOLOGISK HAVE - STAMMERSHALDE

Hver Søndag KONCERT-DANSANT fra Kl. 16

Bemærk: Strandvejen er aaben hele Strækningen Allinge—Rø

Kaminer
Magasinovne
Rundfraksøvnne
Brændeovne
Komfurer

Alt i Bygningsstøbegods købes bedst og billigst hos
P. C. HOLM - ALLINGE

18 pCt. Superfosfat, 40 pCt. Kaligødning
udleveres fra Lager til Kontantpriser.

Tillantin, Sanagran og Blaasten sælges til Afsvampning.

Nordlandets Handelshus.

De nye Uldgarner
til Efteraaret er nu hjemkomne.
En Del Restpartier sælges til halv Pris.
Fritz Reusch, Allinge

Køb Deres Forbrug af Klædninger
og ekstrafine Benklæder hos os.

Husk vort gode Arbejdstøj samt alt til Herreekvipering henhørende, da det er billigt og godt. Vi har et meget stort Lager i Metermaal som Kjoletøj, Bomuldstøj, Lærred, Drejler og alt henhørende til Manufaktur. Ikke at forglemme vort store Lager af Trikotage og Garn. Vi har alt — kom og køb — De skal nok blive tilfreds.

Jens Hansen. Tlf. 29.

Strikkede Klude og Uld købes til højeste Pris. — Leverandør til Landbrugslotteriet

BADMINTON
Ketchere fra 6.65 til 45.00
Overtrækklak og Olie. . . . .
Pressere, Spilleregler. . . . .
FJERBOLDE fra 75 Øre
Ketchere repareres
nye Strenges sættes
Kun Kvalitetsvarer til rimelige Priser - -
Axel Mauritsen - Kiosken - Telf. Allinge 142

Bedste Morsø Støbegods sælges

7 Reguleringskomfurer, store og smaa.
6 Koge- og Reguleringsovne —
sælges til de gamle billige Priser.

Alle Ovnør, Fyrdøre og Riste sælges til smaa Priser.

Nordlandets Handelshus

Tegn Aarsabonnement paa Nordbornholm - kun 1 Kr. Kvartalet

HOTEL SANDVIG • PALMEHAVEN

Sidste Gang i Aar:

Søndag den 26. Sept.

KONCERT-DANSANT

Med Tak for den forløbne Sæson. Ærbødigst P. E. Jensen

Nye moderne Kjolestoffer
for Efteraaret

er nu paa Lager — og er udstillet i

Nordlandets Handelshus

Se vor Udstilling paa Lindeplads

En god Antenne

er den halve Radio-lad os derfor opsætte Dem en ny Antenne eller reparere den gamle. - Brugte Apparater ombygges og repareres billigt. - Batterier og Reservedele til Radio leveres altid omgaaende. Alle Reparationer kun mod Kontant.

Cykle- og Radioimportøren, Allinge

ved H. Jørgensen — Østergade 38 — Telefon Allinge 156

Cykle- og Grammofon-Reparationer udføres omgaaende pr. Kontant.

Den fikse
Konfirmand-Sko
faas hos
Carl Larsen,
Vestergade, Allinge

Fotograf Kjøller
anbefaler Bronze-Rammer i alle St. Ovale Rammer og Rammelister. Billeder indrammes

Gør Deres Indkøb hos de Handlende, som averterer her i Bladet

Kom og se mit store Udvalg i de nye
Dame- og Konfirmand-Frakker!
Konfirmandfrakker fra 18.50 - 20.00 - 24.00
Ungpigefrakker med Foer og Skindbesætning 39.75
Ingen Købetvang!
Allinge Messe - Th. Holm
Tlf. 100. Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet

Triorrenset, god Kvalitet
Staalrug og Standard Hvede
til Saasæd sælges.
Nordlandets Handelshus

Nu - kommer den Aarstid, hvor det er rart at have et Par
CODAN GUMMISTØVLER
Vi fører dem i alle Størrelser til Damer, Herrer og Børn.
Axel Mogensen, Tejn

Stærke tørre Brædder
til alle Reparationer sælges til smaa Priser og med Rabat pr. Kontant.
Nordlandets Handelshus.

